

9. *Энгельс Ф.* Роль труда в процессе превращения обезьяны в человека / *Маркс К., Энгельс Ф.* // Собрание сочинений: в 50 т. – 2-е изд. – М.: Политиздат, 1972. – Т. 20. – С.486-499.

Отрешко В. С. Идея труда в истории (от Платона к Дюркгейму) и ее роль в контексте украинского государства.

В статье анализируется идея труда как основного фактора утверждения справедливого образа жизни, в частности в научных разработках Платона, Маркса и Дюркгейма; подчеркивается актуальность этой идеи для современной Украины: идея труда может стать тем камертоном, по которому должны осуществляться все процессы построения.

Ключевые слова: человек, труд, культура, государства, здоровый образ жизни.

Otrishko V. S. The idea of working in history (from Plato to Durkheim) and its role in the context of the Ukrainian state.

Analyzes the idea of labor as the main force for the promotion of equitable way of life, particularly in the scientific development of Plato, Marx and Durkheim, emphasizes the importance of this idea for the modern Ukraine: the idea of labor may become the tuning fork, which should be carried out on all construction processes.

Keywords: human, labor, culture, government, healthy lifestyle.

Морозов В. В.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРЕДМЕТА ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

У статті наголошено, що принципово новими формами існування предмета педагогічного дискурсу є сучасні електронні засоби навчання та педагогічні програмні засоби, в тому числі комп'ютерні засоби навчання. Доведено, що в рамках міжособистісного спілкування педагогічний дискурс може розгортатися за допомогою мережі інтернет-комунікацій через електронну пошту, соціальні мережі, блоги, спеціалізовані форуми та інші інтернет-сервіси. Перспективним засобом медіа-супроводу педагогічного дискурсу виявляються спеціалізовані інформаційні освітні (педагогічні) мережі.

Ключові слова: педагогічний дискурс, форма педагогічного дискурсу, інформаційні освітні мережі.

Початок ХХІ століття ознаменувався змінами соціально-економічного та культурного спрямування, які, в свою чергу, актуалізували ідею гуманістичної спрямованості освіти, звернення до проблем індивідуальності та людства, взаємовідносин у суспільстві, підвищення вимог до професійної освіти. Для теорії і практики останньої принципове значення має інтенсифікація педагогічного дискурсу. Він вимагає відповіді на запитання про характер і напрями інновацій, їх обумовленість Болонськими деклараціями, системність та взаємодотичність, співвідношення з традиційними способами організації навчально-виховної діяльності тощо. Одним з наслідків впровадження інформаційних технологій у сучасний педагогічний процес стає трансформація форм інформаційної репрезентації предмета педагогічного дискурсу. Отже, мета статті – дослідження зміни форм інформаційної репрезентації предмета педагогічного дискурсу.

Уперше проблема педагогічного дискурсу була актуалізована у філософсько-педагогічній літературі ще в античні часи. Сократичні бесіди, академічні діалоги Платона, Аристотеля можна повною мірою вважати зародком дискурсного спілкування. Змістову характеристику «дискурсному знанню», зокрема його відмінності від «знання інтуїтивного», дав середньовічний філософ Фома Аквінський. Різницю в інтерпретаціях інтуїтивного та дискурсного пізнання обґрунтовували Р. Декарт та Б. Спіноза, філософи Нового часу. Пізніше до цієї теми зверталися німецькі просвітники Х. Вольф, М. Мендельсон, Ф. Якобі, І. Гаман. Розгорнуте філософське розуміння «дискурсу» формували І. Кант, Г. Гегель, А. Бергсон, М. Лосський, Л. Шестов та інші.

Серед сучасних західних теоретиків, які доклали зусиль для розробки проблеми дискурсу, слід назвати насамперед Л. Альтюсера, М. Фуко, М. Арутюнова. Технологічні підходи до дискурсу розробляли В. Карасик, А. Михальська, М. Бахтін, Л. Семушин. В українській філософській та педагогічній літературі інтерпретації поняття дискурсу траплялося вкрай рідко. Більшою мірою ця проблема розглядається як побічна. У такому контексті її торкалися В. Андрущенко, Н. Бібік, В. Бондар, Л. Вовк, Е. Лузік, М. Євтух, В. Кремень, О. Мороз, В. Огнев'юк, О. Савченко, М. Шкіль та інші вчені.

За словами В. Буряка, якщо гранично коротко схематизувати становлення комунікативного виміру «знаннево-освітньої» парадигми європейського типу, то можна виокремити чотири основні етапи, що конститууються за допомогою певної «комунікативної революції».

Перший етап («перша комунікативна революція») збігається з появою усної мови, коли передача знань можлива лише шляхом безпосереднього «тут і зараз» навчання. *Другий* етап («друга комунікативна революція») починається після винаходу писемності, що дозволяє зберігати знання в знаковій формі триваліший час, ніж це було на першому етапі, «тиражувати» знання (хоча і в дуже обмеженій кількості), переміщати їх на великі відстані. *Третій* етап («третя комунікативна революція»), так звана «Гутенбергова революція», починається з часу створення Іоганном Гутенбергом у середині XV століття розбірного шрифту і друкарського верстата, коли процес тиражування знання набув масового характеру, знання стали дешевшими в своєму виробництві і широко доступними. При цьому, «споживач» знання і «виробник» знання могли ніколи не виходити на особовий рівень комунікації (на відміну від попередніх етапів). *Четвертий* етап («четверта комунікативна революція»), так звана «інформаційна революція», «цифрова революція» починається в середині XX століття з часу появи комп'ютерної техніки. Експоненціальний розвиток системи Інтернет в другій половині 90-х років XX століття («Інтернет-революція») ще більше інтенсифікувало інформаційний обмін і планетарне поширення знань [1, 90].

Отже, відштовхуючись від даної схеми, еволюцію форм інформаційної репрезентації предмета педагогічного дискурсу можна передати наступним чином: усне мовлення, рукописи, друковані матеріали, електронні (цифрові) технології. Всі ці форми у тій чи іншій мірі присутні й у сучасному педагогічному дискурсі. Водночас інформатизація освіти суттєво трансформує традиційні форми педагогічного дискурсу та стимулює впровадження нових. Найдавнішою традиційною формою інформаційного представлення предмета педагогічного дискурсу є безпосереднє міжособистісне спілкування, що відбувається в рамках уроку, лекції, семінару та інших форм організації навчальної діяльності, а також у позанавчальний час. Інформатизація освіти відкриває нові можливості для більш ефективного функціонування педагогічного дискурсу у формі міжособистісного спілкування. Як зазначає С. Загребельний, з розвитком інформаційних і телекомунікаційних технологій можна говорити як про застосування цих технологій для читання лекційного матеріалу, так і про перехід до електронних лекцій. У першому випадку викладач лише доповнює лекційний матеріал комп'ютерною презентацією теоретичного матеріалу; відеороликом для ілюстрації цифрового, графічного або наглядного матеріалу; моделями подій, явищ і процесів. Електронні лекції передбачають поширення

лекційного матеріалу у комп'ютерних мережах. Текст такої лекції може бути не лише традиційним текстом, а підбіркою статей або витягів з них, а також навчальних матеріалів, які готують студентів до майбутніх дискусій на лекціях. Особливу актуальність такі лекції набувають у дистанційній освіті [2, 74].

Окрім цього в сучасних умовах інформатизації освіти спостерігається стрімке поширення технічних засобів, що дозволяють вести аудіо- та відеозаписи процесу педагогічного спілкування, їх розповсюдження за допомогою електронних (цифрових) носіїв, а також трансляцію в режимі реального часу. В результаті відбувається розширення просторових та часових меж педагогічного дискурсу, залучення до нього більшої кількості дискурсантів.

Іншим чинником, що суттєво впливає на сучасні умови функціонування педагогічного дискурсу у формі міжособистісного спілкування, є інтернет. Як відзначає О. Колесова, залучення в освітній процес інтернету приводить до трансформацій освітніх парадигм, що знаходить вираз у зміні способу передачі інформації під час процесу навчання. Нові типи освіти, втілювані за допомогою інтернету, руйнують традиційний поділ учасників освіти на суб'єктів та об'єктів навчання. Тепер кожен учасник дискурсу може бути і тим й іншим, виконувати функції того, хто вчить, того, хто вчиться, та навіть того, хто спостерігає за навчальним процесом. Всі зазначені типи освітніх взаємодій динамічно і спонтанно організовуються в межах одного навчального процесу [3].

Прикладами нових форм представлення предмету педагогічного дискурсу в рамках міжособистісного спілкування за допомогою мережі Інтернет є комунікація через електронну пошту, соціальні мережі, блоги, спеціалізовані форуми та інші інтернет-сервіси. Особливе місце при цьому посідає така форма комунікації між педагогом та учнями/студентами як інтернет-сайти, що створюються і підтримуються різними суб'єктами педагогічного дискурсу. Зокрема, П. Кеменов звертає увагу на можливості використання у педагогічному процесі сторінок викладачів у інтернеті (персональних сайтів), які є джерелом інформації для студентів про організацію навчального процесу, містять деяку кількість посилань на електронні ресурси, на електронні підручники і публікації автора сайту.

Як правило, для цього важливо представити на особистій сторінці таку інформацію: календарно-тематичний план курсу; розклад консультацій; презентаційні або допоміжні матеріали; список завдань для студентів, терміни їх виконання і вимоги до оформлення, а також спосіб їх надання: електронною поштою або на паперовому носіїві

(перший варіант підвищує ефективність використання сайту); інформацію про форми зворотного зв'язку (перелік форм контролю і шкалу оцінки результатів роботи), види і час перевірочних робіт (проміжних і завершальних); список літератури, що рекомендується, і інтернет-посилань за темою дослідження; дошку поточних оголошень, на якій розміщується актуальна інформація. Можна доповнити сайт відомостями про викладача, а також створити форум, на якому обговорюватимуться будь-які питання, що виникають у процесі навчання як у студентів, так і у викладача. Спілкування із студентами через сайт дозволяє зменшити кількість аудиторних консультацій, постійно знаходитися «на зв'язку», контролювати процес самостійного навчання, а також побудувати менш формалізовані стосунки з особами, що навчаються. Це дозволить підвищити зацікавленість студентів у процесі та результаті навчання. Таким чином, особиста сторінка викладача у інтернеті є сполучною ланкою між ним і студентами, дає можливість раціональніше побудувати процес вчення, скоординувати позааудиторну роботу, а також у декілька разів підвищити ефективність аудиторних занять і консультацій [4, 147-148]. Іншою традиційною формою інформаційного подання предмета педагогічного дискурсу є друковані матеріали (навчальні, методичні, наукові, публіцистичні тощо). Як і у випадку з міжособистісним спілкуванням, сучасні технічні засоби значно спрощують копіювання, дають можливість створювати електронні копії, поширюючи їх через різноманітні інтернет-сервіси.

Центральне місце в цьому процесі посідає створення різноманітних електронних документів. Як відзначає О. Шульга, результатом застосування комп'ютерних технологій в інформаційній діяльності з'явилося створення нового виду документів – електронних. У суспільства з'явилася можливість фіксувати на електронних носіях не тільки нову інформацію, але й створювати електронні копії раніше виданих документів різних форм (рукописних, друкованих, графічних, аудіо- і відеодокументів і ін.). Електронні документи з погляду зберігання й оперативності доступу до інформації мають більші переваги в порівнянні з іншими видами, тому, формуючи такі колекції, бібліотеки значно розширюють свої можливості з виконання кумулятивної, меморіальної й комунікаційної функцій, що в остаточному підсумку призводить до поліпшення задоволення інформаційних потреб користувачів. Сформувавши фонд електронних документів, бібліотека, з одного боку, одержує їх надійні страхові копії, а з іншого боку, можливість одночасного обслуговування

практично необмеженої кількості користувачів, що перебувають як у приміщенні бібліотеки, так і за її межами [5, 100-101].

Нарешті, принципово новими формами представлення предмету педагогічного дискурсу є сучасні електронні засоби навчання та педагогічні програмні засоби, в тому числі комп'ютерні засоби навчання.

За визначенням А. Башмакова та І. Башмакова, комп'ютерний засіб навчання – це програмний засіб (програмний комплекс) або програмно-технічний комплекс, що створений для вирішення певних педагогічних завдань, має предметний зміст і орієнтований на взаємодію з особою, що навчається [6, 20]. У свою чергу електронні засоби навчання – програмні засоби навчального призначення, у яких відображена певна предметна галузь, у тій або іншій мірі реалізована технологія її вивчення, забезпечені умови для реалізації різних видів навчальної діяльності. Електронні засоби навчання, що використовують у навчальних цілях за методичним призначенням, можна класифікувати так:

- навчальні програмні засоби – призначені для узагальнення суми знань, формування вмінь і навичок навчальної або практичної діяльності, а також забезпечення необхідного рівня засвоєння, що встановлюється під час зворотного зв'язку;

- програмні засоби (системи) – тренажери, призначені для відпрацювання вмінь, навичок навчальної діяльності, самопідготовки;

- контрольні програмні засоби – призначені для контролю (самоконтролю) рівня оволодіння навчальним матеріалом;

- інформаційно-пошукові програмні системи, інформаційно-довідкові програмні засоби – призначені для формування вмінь і навичок із систематизації інформації;

- імітаційні програмні засоби – призначені для вивчення певного аспекту реальності, його основних структурних або функціональних характеристик за допомогою обмеженою кількості параметрів;

- моделюючі програмні засоби – призначені для створення моделі об'єкта, явища, процесу або ситуації (як реальних, так і «віртуальних») з метою їх вивчення;

- демонстраційні програмні засоби – призначені для наочного подання навчального матеріалу, візуалізації досліджуваних явищ, процесів і взаємозв'язку між об'єктами;

- навчально-ігрові програмні засоби – призначені для «програвання» навчальних ситуацій;

– дозвільні програмні засоби – призначені для організації поза аудиторної роботи, що мають на меті розвиток уваги, реакції, пам'яті тощо [7, 369].

Окремої уваги заслуговують питання медіа-супроводу педагогічного дискурсу. Як зазначає О. Кивлюк, важливий феномен у еволюції принципів виховної технології полягає у тому, що наукові пошуки і педагогічні експерименти надають важливого значення інтерактивності та гіпермедійній техніці подання знань. Сьогодні це наукові пошуки умов відкритої інтерактивності за допомогою гіпертекстів і гіпермедіа, за допомогою дидактичних вчень і вчень про особистість студента, за допомогою наукових пошуків і відкриттів, які живлять цей напрямок освітньої системи і надають йому все більше й більше інтерактивного забарвлення. Дидактичне використання персонального комп'ютера переживає важливі зміни. Побудову інформатизованого середовища спрямовано на відкритість студента, на комбіноване і одночасне використання численних медіа. У практику освіти впроваджено чимало інтерактивних проєктів, що об'єднали могутність комп'ютера з різноманітними медіа [8, 331-332].

Медіа-супровід педагогічного дискурсу в сучасних умовах передбачає трансформацію традиційних установ, що виконують дану функцію, та появу нових форм та засобів медіа. В першу чергу це пов'язано з поширенням мультимедійних засобів навчання. Як відзначають С. Загребельний та Т. Решетняк, основою мультимедіа курсу є його інтерактивна частина, яка може бути реалізована лише на комп'ютері. У неї входять: електронний підручник, електронний довідник, тренажерний комплекс(комп'ютерні моделі, конструктори і тренажери), задачник, електронний лабораторний практикум, комп'ютерна тестуюча система [9, 15].

Визначаючи перспективи подальшого розвитку мультимедійних засобів навчання (МЗН) в загальноосвітній школі, О. Міщенко звертає увагу на такі аспекти, як забезпечення матеріальної та науково-методичної бази для використання МЗН (оновлення обладнання комп'ютерних класів і кабінетів, що в змозі забезпечити використання інноваційних інформаційних технологій; розробка електронних підручників, комп'ютерних навчальних програм і методичних рекомендацій для вчителів щодо використання МЗН); дотримання обґрунтованих у сучасній педагогіці вимог до використання МЗН у загальноосвітній школі (психологічних, педагогічних, санітарно-гігієнічних) та подальше їх удосконалення; створення якісно нових умов для реалізації творчого потенціалу учнів завдяки доступу до електронних бібліотек, навчальних, наукових та інших культурно та

соціально значущих ресурсів мережі Інтернет; підвищення кваліфікації вчителів шляхом проведення проблемно-тематичних курсів із питань використання МЗН на окремих шкільних предметах (надання методичної допомоги з питань упровадження й апробації мультимедійних засобів у навчальний процес загальноосвітніх шкіл; проведення конференцій, тренінгів, семінарів на базі як науково-методичних інститутів післядипломної освіти, так і шкіл передового педагогічного досвіду [10, 13-14]. Медіа-супровід педагогічного дискурсу в умовах інформатизації освіти принципово змінює роль та організацію діяльності бібліотечних закладів в системі освіти.

О. Магвійчук звертає увагу на автоматизацію бібліотечних процесів та підключення їх до Інтернет, яке має забезпечити доступ до інформаційних ресурсів, що сприятиме проведенню інтегрованих уроків, а також активізації навчально-пізнавальної, комунікаційної діяльності учнів. Основними засобами автоматизації шкільних бібліотек є мережева інформаційно-шкільна технологія формування, підтримки і вдосконалення автоматизованого банку даних, необхідного для забезпечення навчального процесу [11].

Традиційні бібліотечні заклади в нових умовах перетворюються на медіатеки. Як відзначає О. Ястребцева, поступове наростання процесу інтеграції і координації традиційної бібліотеки і використання нетрадиційних для неї технічних засобів і засобів інформації часто міняє її назву: центр навчання, центр документації, медіацентр, центр знань, центр засобів інформації, медіатека і ін. Розглядаючи перетворену шкільну бібліотеку як якісно новий структурний підрозділ школи, О. Ястребцева умовно пропонує називати його «медіатекою». На її думку, медіатека в школі – такий структурний підрозділ, який включає сукупність фонду книг і всіляких технічних і інформаційних засобів; має в своєму розпорядженні педагогічно обґрунтований комплекс устаткування і меблів для зберігання книг, інформаційних і технічних засобів, читальним залом з різними робочими зонами, де створені сприятливі умови для індивідуалізації і розвитку творчих здібностей учнів. Представляючи багатокомпонентне інформаційно-педагогічне середовище, медіатека є таким структурним підрозділом школи, в якому присутні наступні елементи її ефективного функціонування: фонд засобів інформації і технічні засоби для її використання, устаткування і меблі; приміщення для успішної самостійної роботи з інформацією і технічними засобами; співробітники, здатні забезпечити роботу апаратури і творчу діяльність учнів і вчителів з нею [12].

Для своєчасного і повного інформаційного забезпечення освітнього процесу необхідний супровід у формі електронної бібліотеки, за допомогою якої можливо здійснювати пошук в електронному каталозі; отримувати списки літератури для самостійного вивчення; оформляти попереднє замовлення літератури; отримати в електронній формі будь-яку книгу або статтю з фонду бібліотеки; консультуватися із співробітниками бібліотеки [13, 71].

Ще одним перспективним засобом медіа-супроводу педагогічного дискурсу стають спеціалізовані інформаційні освітні (педагогічні) мережі. Інформаційні освітні (педагогічні) мережі, згідно з І. Малицькою, можна визначити як систему освітянських (урядових чи неурядових) організацій об'єднаних з метою збору, аналізу, реферування та поширення освітньої інформації серед освітян та широких верств населення, зацікавлених цим напрямком. Інформаційні науково-педагогічні мережі – це нові інформаційні технології, завдяки яким можливе накопичення, аналіз та розповсюдження науково-педагогічної інформації. Вони спрямовані на розвиток та створення інформаційного освітнього середовища відповідно до вимог сучасного розвитку систем освіти [14]. У свою чергу О. Гриценчук розглядає інформаційну педагогічну мережу як інфраструктуру або складовий елемент інформаційного суспільства в освітній галузі, що оперує сучасними засобами інформації та новітніми інформаційними технологіями і здійснює інформаційно-педагогічне забезпечення освіти та зацікавлених верств суспільства [15].

Г. Водоп'ян та А. Уваров модель функціонування педагогічних мережевих структур описують наступним чином. Постійний оперативний зв'язок з колегами і методистами допомагає складатися професійному співтовариству педагогів. Вони відкрито і відповідально вирішують свої професійні завдання. Методичні знахідки і напрацювання кожного вчителя стають загальним надбанням всіх викладачів, оперативно отримують перевірку і апробацію колег. Складається мережеве професійне співтовариство, яке може вирости в дієвого посередника між педагогами і органами освіти, активно допомогти трансформації школи, яка необхідна для якісної підготовки випускників до життя в умовах інформаційного суспільства [16, 20].

Важливим аспектом медіа-супроводу педагогічного дискурсу також є залучення засобів масової інформації та комунікації до педагогічного процесу. Спираючись на досвід застосування мас-медійних навчальних технологій у США, С. Шумаєва робить висновок, що за умови доцільного та педагогічно вивіреного їх

використання, останні позитивно впливають на процес навчання. Так, застосування преси та друкованих періодичних видань сприяє виробленню в учнів критичної обачливості. Застосування навчального телебачення у школах США (освітнього, навчального та науково-популярного) сприяє розширенню словникового запасу й образності мовлення учнів, розвитку їх мовленнєвих навичок, підвищенню їх загальної мовної і мовленнєвої культури, посиленню зацікавленості та вмотивованості до вивчення різних навчальних дисциплін [17]. Значною мірою навчальне телебачення стимулює і науково-пошукову діяльність учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Буряк В.* Образование в информационном обществе // Філософія освіти. – 2006. – № 1. – С. 89-100.
2. *Загребельний С.* Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес // Гуманізація навчально-виховного процесу: зб. наук. праць. – Вип. XLVI – Слов'янськ : Слов'янський державний педагогічний університет, 2009. – С.71-76.
3. *Колесова О.А.* Інноваційна освіта в парадигмі інформаційних технологій: Автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10. – Одеса, 2011. – 18 с.
4. *Кеменов П.А.* Применение информационных технологий в процессе обучения в вузе // Человек и образование. – 2009. – № 3. – С. 146-148.
5. *Шульга О.* Інформаційне забезпечення закладів освіти як проблема сучасної теорії і практики // Нова парадигма: [журнал наукових праць]. – Вип. 71. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – С. 99-113.
6. *Башмаков А.И.* Разработка компьютерных учебников и обучающих систем / А.И. Башмаков, И.А. Башмаков. – М.: Информационно-издательский дом Филинь, 2003. – 616 с.
7. *Чернилевский Д.В.* Дидактические технологии в высшей школ : учеб. пособие для вузов. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.
8. *Кивлюк О.П.* Проблеми трансформації змісту та технологій навчання під впливом інформаційної революції // "Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць. – Випуск 28. – К., 2009. – С. 329-334.
9. *Загребельний С.* Інформаційно-комунікаційні технології в навчально-виховному процесі як педагогічна проблема / С. Загребельний, Т. Решетняк // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Вип. LV. – Ч. III. – Слов'янськ, 2011. – С. 12-18.
10. *Мищенко О.А.* Розвиток мультимедійних засобів навчання в загальноосвітній школі: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. – Харків, 2010. – 20 с.

11. *Матвійчук О.С.* Діяльність шкільних бібліотек по забезпеченню інформаційних потреб старшокласників: Автореф. дис... канд. пед. наук: 07.00.08. – К., 2004. – 20 с.
12. *Ястребцева Е.Н.* Как создать в школе медиатеку? [Електронний документ]. – М. : МО РФ, 1994. – Режим доступу: http://www.mediagram.ru/netcat_files/108/110/h_726e4ea3894bee0e9d8439222062107e.
13. *Марон А.Е.* Информационные технологии сопровождения непрерывной профессиональной подготовки специалистов / А. Е. Марон, Л. Ю. Монахова, И. А. Алексеенко // Человек и образование. – 2011. – № 2. – С. 69-72.
14. *Малицька І.Д.* Историко-педагогічні передумови розвитку освітніх мереж у контексті створення інформаційного середовища [Електронний документ] // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2006. – № 1. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06midcie.html>.
15. *Гриценчук О.О.* Стратегічні орієнтири розвитку інформаційних освітніх мереж ЮНЕСКО та ЮНІСЕФ у європейському контексті [Електронний документ] // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2006. – № 1. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06midcie.html>.
16. *Водопьян Г.М.* О построении модели процесса информатизации школы / Г. М. Водопьян, А. Ю. Уваров. – М.: Издатель, 2006. – 424 с.
17. *Шумаєва С.П.* Развитие мас-медийных навчальных технологий у средних закладах освіти США: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01. – Житомир, 2005. – 19 с.

Морозов В. В. Трансформация форм информационной репрезентации предмета педагогического дискурса.

Принципиально новые формы предмета педагогического дискурса – современные электронные средства обучения и педагогические программные средства, в том числе компьютерные средства обучения. В рамках межличностного общения педагогический дискурс может разворачиваться с помощью сети интернет-коммуникаций через электронную почту, социальные сети, блоги, специализированные форумы и другие интернет-сервисы. Перспективным средством медиа-сопровождения педагогического дискурса становятся специализированные информационные образовательные (педагогические) сети.

Ключевые слова: педагогический дискурс, форма педагогического дискурса, информационные образовательные сети.

Morozov V. V. Transformation of the form of representation of information subject pedagogical discourse.

In the article, a fundamentally new forms of representation of the object of pedagogical discourse are the modern e-learning and educational software, including computer training tools. We prove that in the framework of

interpersonal pedagogical discourse can be deployed via the Internet communications through email, social networks, blogs, forums, and other specialized Internet services. A promising means of media support pedagogical discourse are specialized information education (teaching) of the network.

Keywords: pedagogical discourse, a form of pedagogical discourse, educational information network.